

ПРОЕКТ

**ШАБІВСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА
БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКОГО РАЙОНУ
РІШЕННЯ СЕСІЇ
VIII скликання**

_____ р.

№ _____

**Про затвердження Програми розвитку
та підтримки малого і середнього
підприємництва на території Шабівської
сільської ради на 2023-2025 роки**

Керуючись пунктом 22 частини 1 статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Законами України “Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні”, “Про Національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні”, з метою сприяння розвитку та підтримки малого і середнього підприємництва на території громади, Шабівська сільська рада

ВИРШИЛА:

1. Затвердити Програму розвитку та підтримки малого і середнього підприємництва на території Шабівської сільської ради на 2023-2025 роки (додається).
2. Відповідальність за організацію виконання цього рішення покласти на відділ економіки, рекреаційної діяльності, інвестицій та агропромислового розвитку Шабівської сільської ради (Галину КАРПОВУ).
3. Контроль за виконанням даного рішення покласти на постійну комісію з питань фінансів, бюджету, регуляторної діяльності, планування соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва (Наталю ГРЕЧАНОВСЬКУ).

Проект підготовлено: відділом економіки,
рекреаційної діяльності, інвестицій та
агропромислового розвитку

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Шабівської сільської ради
від _____
№ _____

ПРОГРАМА
розвитку та підтримки малого і середнього
підприємництва на території Шабівської сільської
ради Білгород-Дністровського району Одеської області
на 2023 – 2025 роки

2022 рік

ЗМІСТ

Розділ 1. Паспорт Програми

Розділ 2. Вступ

Розділ 3. Аналіз підприємницького середовища та проблем малого бізнесу Шабівської територіальної громади

Розділ 4. Стан, основні показники та проблеми розвитку малого підприємництва на території Шабівської сільської ради

Розділ 5. Головна мета та основні завдання Програми

Розділ 6. Напрями діяльності та заходи Програми

Розділ 7. Очікувані результати та критерії ефективності Програми

Розділ 8. Координація та контроль за ходом виконання Програми

1. Паспорт Програми

1.	Назва Програми	Програма розвитку та підтримки малого і середнього підприємництва на території Шабівської сільської ради на 2023-2025 роки
2.	Термін реалізації Програми	2023-2025
3.	Замовник Програми	Виконавчий комітет Шабівської сільської ради
4.	Розробник Програми	Відділ економіки, рекреаційної діяльності, інвестицій та агропромислового розвитку Шабівської сільської ради
5.	Очікуванні результати Програми	Зростання конкурентоспроможності малого і середнього підприємництва, збільшення рівня зайнятості населення, функціонування інфраструктури підтримки підприємництва
6.	Об'єми фінансових ресурсів необхідних для реалізації Програми	В межах фінансових ресурсів місцевого бюджету.
7.	Джерела фінансування Програми	Державний, обласний та місцевий бюджети в межах кошторисних призначень на відповідний рік, кошти підприємств, установ та організацій (власні кошти, кошти інвесторів, донорів та інші джерела фінансування не заборонені законодавством).

2. Вступ

Підприємницька діяльність є основою економічного і соціального розвитку, вирішення соціальних проблем, подолання бідності та забезпечення високого рівня життя громадян. Набуття Україною конкурентоспроможності у сучасному світі нерозривно пов'язане із модернізацією її економіки. Як засвідчує міжнародний досвід, важливою складовою чинників зміцнення конкурентоспроможності національної економіки є підприємництво.

Розвиток підприємництва вкрай необхідний, тому потребує підтримки, як на державному так і на місцевому рівні.

Сьогодні саме з малим та середнім підприємництвом держава пов'язує надію на швидкі позитивні структурні зміни в економіці, вихід з економічної кризи та створення умов для розширення впровадження ринкових реформ.

Перевагою підприємництва є стале економічне зростання країни, створення конкурентоспроможного ринкового середовища, стимулювання інноваційного розвитку, зміцнення економіки регіонів.

Великою мірою роль підприємства полягає у вирішенні питання зайнятості, що проявляються, насамперед, у здатності малого та середнього бізнесу створювати нові робочі місця і поглинати надлишкову робочу силу. Особливо це стосується нинішнього стану справ як в Україні в цілому, так і в нашому регіоні зокрема.

Розвиток та підтримка малого підприємництва є складовою соціально-економічного розвитку громади, тому питання розвитку та підтримки малого підприємництва залишається одним із важливих і розглядається як стратегія зростання з набуттям якісних змін в економіці та розширення соціальної бази реформ.

Для вирішення цих та інших проблем, для збереження вже існуючих і створення нових суб'єктів підприємницької діяльності, збільшення кількості робочих місць і податкових надходжень, малому та середньому підприємству необхідно постійно надавати організаційно-технічну, фінансову і майнову підтримку різного рівня.

Подолання проблем розвитку малого та середнього підприємництва можливе шляхом об'єднання зусиль самих підприємців, керівників невеликих підприємств, органів державної влади та місцевого самоврядування.

Саме ці питання враховані в програмі розвитку та підтримки малого та середнього підприємництва Шабівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області на 2023 – 2025 роки.

В основу програми покладені положення Законів України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва», «Про національну програму сприяння розвитку малого підприємництва в Україні», «Про державні цільові програми», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про місцеве самоврядування в Україні», а також інших нормативно-правових документів, які містять норми щодо сприяння розвитку підприємства в Україні та відповідають основним параметрам методичних рекомендацій Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва щодо формування і реалізації програм розвитку та підтримки малого та середнього підприємництва.

Програма є більш деталізованою складовою частиною виконання Програми соціально-економічного розвитку району та Національної програми

сприяння розвитку малого та середнього підприємництва в Україні і являє собою узгоджений за ресурсами, виконавцями і термінами реалізації комплекс заходів, спрямованих на створення правових, фінансових, соціально-економічних, організаційно-господарських та інших умов розвитку малого підприємництва.

3. Аналіз підприємницького середовища та проблем малого бізнесу Шабівської територіальної громади

Детальний аналіз підприємницької середовища передбачає визначення сильних та слабких сторін сектора малого підприємництва:

<p align="center">Сильні сторони</p> <p align="center">Позитивні фактори</p>	<p align="center">Слабкі сторони</p> <p align="center">Негативні фактори</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Здатність малого підприємництва швидко адаптуватись до умов, що змінюються • Прагнення підприємців до економічної незалежності • Наявність об'єктів інфраструктури підприємницької діяльності • Бажання місцевої влади розвивати підприємництво • Вигідне географічне положення • Наявність портово – промислового комплексу • Наявність ЦНАПу • Високий потенціал для розвитку окремих напрямів підприємницької діяльності (переробна промисловість, сільське господарство, туризм) 	<ul style="list-style-type: none"> • Недостатньо розвинений рівень розвитку середнього бізнесу • Висока концентрація бізнесу в невиробничій сфері • Низька інноваційна активність бізнесу • Висока енергоємність виробництва • Слабка конкурентоспроможність продукції та послуг. Продукція підприємств орієнтована на внутрішній ринок. Складність процедури сертифікації товару • Дефіцит працівників потрібної кваліфікації • Відсутність бази даних про наявність вільних земельних ділянок для ведення бізнесу • Високий рівень конкуренції • Слабка інформованість бізнес – партнерів про можливості підприємств громади • Низький рівень співпраці (кооперації) між суб'єктами малого та середнього бізнесу • Незадовільний фінансовий стан через: <ul style="list-style-type: none"> - обмежений доступ до зовнішніх ресурсів; - високі відсоткові ставки по кредитах; - відсутність системи гарантування кредитів і їх мікрострахування

<p style="text-align: center;">Можливості</p> <p style="text-align: center;">Позитивні сторони</p>	<p style="text-align: center;">Загрози</p> <p style="text-align: center;">Негативні можливості</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Прагнення влади до співробітництва з бізнесом • Наявність у громаді цільових програм соціально – економічного розвитку • Збільшення послуг, які надає ЦНАП • Вигідне географічне положення у транскордонному співробітництві, транзитній та рекреаційній діяльності • Перспектива збільшення місцевого бюджету (при забезпеченні подальшого економічного розвитку) 	<ul style="list-style-type: none"> • Загальний кризовий стан економіки • Девальвація національної валюти • Недосконалість і нестабільність законодавчої бази • Збільшення внутрішньої конкуренції • Збільшення вартості енергоносії • Зниження якості кадрів через негативні демографічні процеси, збідніння населення • Складна система отримання кредитів для розвитку бізнесу. Нерозвиненість системи мікrokредитування небанківськими фінансовими установами • Наявність тіньового сектору економіки • Низька платоспроможність споживачів продукції

4. Стан, основні показники та проблеми розвитку малого підприємництва на території Шабівської сільської ради

Як самостійний елемент ринкової економіки підприємство сприяє задоволенню споживчого попиту населення, робить певний внесок у збільшення обсягів реалізованої продукції та роздрібного товарообігу, продовжує виконувати соціальну функцію, утворюючи робочі місця, сприяє наповненню місцевого бюджету.

Представники малого бізнесу складають численну групу власників, які створюють продукцію першої необхідності масового вжитку, гнучко і своєчасно реагують на зміну потреб у сфері попиту і пропозиції.

Станом на 01.07.2022 року суб'єкти малого та середнього підприємництва забезпечили зайнятість близько 2024 осіб.

Галузева структура малого підприємництва громади свідчить, що більш привабливою для розвитку малого бізнесу залишається невиробнича сфера. Лідруюче місце продовжує займати оптова та роздрібна торгівля.

Для подальшого ефективного розвитку підприємництва у громаді місцевою владою активно проводиться реалізація нормативно – правових актів, що сприяють покращенню бізнес – середовища.

На підставі Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» виконавчими органами Шабівської сільської ради постійно проводиться ряд організаційних заходів, а саме:

- щорічно затверджується план підготовки проектів регуляторних актів;
- здійснюється підготовка аналізу регуляторного впливу з обґрунтуванням можливості впровадження цілей, визначення очікуваних результатів та показників результативності по кожному проекту регуляторного акту;
- з метою уникнення негативних ефектів від запровадження регуляторного акту, по кожному діючому регуляторному акту проводиться базове, повторне та періодичне відстеження його результативності.

Так, станом на 01.01.2022 р. в громаді діють 7 регуляторних актів, з них 1 прийнято виконавчим комітетом та 6 сільською радою. Постійно проводилася робота з розробниками регуляторних актів щодо здійснення регуляторної політики в Шабівській сільській раді.

Оприлюднення інформації про здійснення регуляторної діяльності на території Шабівської сільської ради щодо оприлюднення чинних регуляторних актів, плану діяльності на 2022 рік, оприлюднення проектів регуляторних актів та аналізу впливу, можна знайти за посиланням на офіційному веб-сайті Шабівської сільської ради в розділі «Регуляторна політика» (<https://shabivska-gromada.gov.ua/news/1640155974/>), який має підрозділи з урахуванням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Основною метою Шабівської сільської ради та її виконавчого комітету при реалізації своїх повноважень у сфері державної регуляторної політики є прийняття регуляторних актів, направлених на захист інтересів суб'єктів господарювання та недопущення звуження їх прав та свобод.

Основні проблеми розвитку підприємництва	
Підприємців - початківців	Діючих підприємців
Організаційно – правові труднощі започаткування бізнесу, особливо на стадії переходу від реєстрації до початку діяльності	Низький обсяг реалізації продукції та надання послуг через недостатній рівень розвитку маркетингу
Відсутність монетарних засобів заохочення започаткування підприємницької діяльності	Слабо розвинений потенціал готовності до виходу на ринки ЄС (відсутність інформації про контрагентів та клієнтів, затратність процесу сертифікації продукції)
Відсутність спеціальних знань і навичок у започаткуванні власної справи	Високі відсоткові ставки за користування банківськими кредитами
Отримання приміщень в оренду на	Наявність інформаційного вакууму у

початковому етапі ведення бізнесу на пільгових умовах	взаємовідносинах між суб'єктами господарювання, науковими та навчальними закладами, елементами інфраструктури та органами місцевої та регіональної влади
Великі затрати часу при отриманні погоджень на ведення підприємництва	Брак кваліфікованих спеціалістів; невисокий рівень кваліфікації підприємців, що значно ускладнює перспективи інноваційного розвитку; відтік кадрів за кордон
Недостатня інформаційна підтримка щодо питань започаткування і ведення власної справи	Відсутність внутрішнього попиту на інновації у підприємстві (зокрема, країни ЄС та США вкладають значні кошти у розвиток наукового й інтелектуального виробництва)
Брак дешевих фінансових ресурсів для розвитку підприємництва	Обмежена наявність товарів, продукції, послуг місцевого виробництва на споживчому ринку

Охарактеризувати в повній мірі всі динамічні процеси та тенденції розвитку суб'єктів підприємницької діяльності не дозволяє невідосконаленість механізму обліку та статистичної звітності малого бізнесу.

5. Головна мета та основні завдання Програми

Головна мета Програми – поліпшення бізнес – клімату в громаді, запровадження нових ефективних форм співпраці виконавчих органів сільської ради та суб'єктів підприємництва на засадах соціального партнерства задля стійкого функціонування і розвитку малого і середнього підприємництва та економічного зростання громади.

Основні завдання Програми:

- формування умов для зростання кількості суб'єктів малого і середнього підприємництва, чисельності самозайнятих, підвищення конкурентоздатності даного сектору економіки;
- розвиток інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва, що розширить доступ суб'єктів підприємництва до необхідних послуг та ресурсів;
- сприяння суб'єктам малого підприємництва – товаровиробникам – у просуванні власної продукції шляхом проведення ярмарково – виставкових заходів;

- надання фінансової, організаційної, інформаційної та консультативної підтримки суб'єктам малого підприємництва;
- удосконалення регуляторного середовища у громаді;
- використання незадіяних виробничих площ з залученням вітчизняних та іноземних інвесторів.

6. Напрями діяльності та заходи Програми

Напрями діяльності та заходи Програми розвитку та підтримки малого і середнього підприємництва на території Шабівської сільської ради на 2023 – 2025 роки наведені у додатку до Програми.

Реалізація програмних заходів сприятиме збільшенню загальної кількості зайнятого населення та скороченню рівня безробіття, підвищенню доходів населення, збільшенню податкових надходжень від діяльності суб'єктів малого підприємництва, підвищенню соціальної відповідальності малого бізнесу, розширенню ринку товарів, робіт, послуг, підвищенню рівня правової та економічного грамотності, забезпеченню малого бізнесу підготовленими кадрами та створенню умов для самореалізації.

7. Очікувані результати та критерії ефективності Програми

Очікувані результати Програми:

- ефективна реалізація державної регуляторної політики;
- створення ефективних, прозорих відносин між владою та бізнесом;
- створення сприятливих умов для започаткування нових та розвитку існуючих малих підприємств – місцевих товаровиробників, підвищення їх конкурентоздатності;
- покращення інформаційного забезпечення суб'єктів малого підприємництва.

Критерії ефективності Програми:

- збільшення кількості суб'єктів малого підприємництва;
- зростання чисельності працюючих на малих підприємствах;
- збільшення кількості фізичних осіб – підприємців;
- збільшення частки реалізованої суб'єктами малого підприємництва продукції (робіт, послуг);
- приріст створених суб'єктами малого підприємництва робочих місць;
- збільшення об'єму внутрішніх та зовнішніх інвестицій у пріоритетні напрями діяльності;
- підвищення ділової та інвестиційної активності;
- збільшення частки надходжень від діяльності суб'єктів малого підприємництва до бюджету громади.

8. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Відповідальними виконавцями Програми є виконавчий комітет Шабівської сільської ради, в особі відділу економіки, рекреаційної діяльності, інвестицій та агропромислового розвитку.

Виконавчі органи сільської ради, підприємства, установи та організації, відповідальні за здійснення запланованих Програмою заходів, забезпечують їх реалізацію в повному обсязі та у визначені терміни.

Заходи Програми можуть бути скориговані з урахуванням існуючої суспільно – політичної та соціально – економічної ситуації, реальних можливостей видаткової частини бюджету громади (визначається щорічно) та в випадках зміни законодавчих, нормативно – правових та інших актів.

Координація за ходом виконання Програми покладається на відділ економіки, рекреаційної діяльності, інвестицій та агропромислового розвитку Шабівської сільської ради, яке щорічно звітує перед сільською радою про результати виконання Програми.